

طراحی مدل مسئولیت اجتماعی فدراسیون ورزش دانش آموزی با رویکردی آمیخته (کیفی و کمی)

زهرا رضایی^۱، مهرداد حمیدی^{۲*}، ابراهیم علی دوست قهفرخی^۳، امین دهقان قهفرخی^۴

۱- دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه تهران، ایران، ۲۳- دانشیار مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و

علوم ورزشی، دانشگاه تهران، ایران ۴- استادیار مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه تهران، ایران

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۳/۰۵

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۲/۱۵

Designing Model of Social Responsibility of the School Sports Federation with Mixed Approach (Qualitative and Quantitative)

Zahrz Rezaee¹, Mehrzad Hamidi^{2*}, Ebrahim Ali doust Ghahfarokhi³, Amin Dehghan Ghahfarokhi⁴

1- PhD student of Sports Management, Faculty of Physical Education and Sports Sciences, University of Tehran, Iran 2, 3- Associate Professor of Sports Management, Faculty of Physical Education and Sports Sciences, University of Tehran, Iran, 4- Assistant Professor of Sports Management, Faculty of Physical Education and Sports Sciences, University of Tehran, Iran

Received: (2022/03/06) Accepted: (2022/05/26)

Abstract

The purpose of this study designing model of social responsibility of the school sports federation. This study was practical with a mixed approach (qualitative and quantitative). The sample in the qualitative section was including informed experts of school sport in the field of academic, executive, and sports. The sampling method was purposeful and due to its unpredictable approach, it proceeded to a point where we reached theoretical saturation. Therefore, 12 interviews were analyzed. In the quantitative section, the statistical society was included board members, experts, managers of students sports federations, Deputies of Physical Education and Health, Heads of offices, the staff and associations school sports and 219 people purposefully were selected as samples. We use MAXQDA software in the qualitative section for analyzing data. Also, exploratory factor analysis and confirmatory factor analysis were used in the quantitative section for confirming hypotheses that were obtained in the qualitative section. Results show that the qualitative sample create 36 initial codes, 4 Factor (economic, humanitarian, legal, and moral), and 1 axial code (Social responsibility of the Student Sports federation) that they have 422 overall frequency in the context of interviews. Also, hypothesizes that were obtained in the qualitative part were confirmed in the quantitative section. The results of this study will use for policy-making and strategic planning to develop social responsibility among federation staff, stakeholders, teachers, and sports associations, and boards in student sports.

Keywords

Student sports, federation, social responsibility.

چکیده

هدف از این پژوهش، طراحی مدل مسئولیت اجتماعی فدراسیون ورزش دانش آموزی ایران بود. این پژوهش، کاربردی و با رویکردی آمیخته (کیفی و کمی) است. در بخش کیفی نمونه شامل خبرگان آگاه به موضوع ورزش دانش آموزی در سه بخش آکادمیک، اجرایی و ورزشی بود. نمونه گیری هدف مند بود و با توجه به رویکرد غیر احتمالی آن تا نقطه ای ادامه پیدا کرد که به اشباع نظری رسیدیم. بنابراین ۱۲ مصاحبه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در بخش کمی جامعه آماری شامل اعضای هیأت رئیسه، کارشناسان، مدیران ستادی ورزش دانش آموزی، معاونین تربیت بدنی و سلامت، روسای ادارات، هیات ها و انجمن های ورزش دانش آموزی بودند که به صورت هدفمند ۲۱۹ به عنوان نمونه انتخاب شدند. برای تجزیه و تحلیل اطلاعات در بخش کیفی از تحلیل مضمون با نرم افزار MAXQDA استفاده شد. همچنین در بخش کمی به منظور تأیید فرضیات به دست آمده از بخش کیفی از روش تحلیل عامل اکتشافی و تحلیل عاملی تأییدی با کمک نرم افزار های SPSS و LISREL استفاده شد. نتایج نشان داد که نقطه ی اشباع در نمونه ی کیفی ایجاد ۳۶ کد اولیه، ۴ عامل (اقتصادی، بشردوستانه، قانونی و اخلاقی) و ۱ کد محوری (مسئولیت اجتماعی فدراسیون ورزش دانش آموزی) متفاوت می کند که در مجموع ۴۲۲ فراوانی کلی را در مصاحبه ها دارند. همچنین فرضیه های شناسایی شده در بخش کیفی به صورت کمی مورد تأیید قرار گرفتند. نتایج این پژوهش برای سیاست گذاری و تدوین برنامه راهبردی به منظور توسعه مسئولیت اجتماعی در بین کارکنان فدراسیون، ذی نفعان، معلمان و انجمن ها و هیأت های ورزشی در ورزش دانش آموزی کاربردی خواهد بود.

واژه های کلیدی

ورزش دانش آموزی، فدراسیون، مسئولیت اجتماعی

* نویسنده مسئول: مهرداد حمیدی

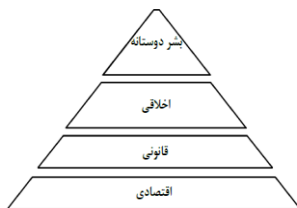
*Corresponding Author: Mehrzad Hamidi, E-mail :mehrzad.hamidi@gmail.com

مقدمه

ورزش و سازمان های ورزشی جایگاه ویژه ای در جامعه دارند و جزء مهمی از جامعه به حساب می آیند و عملکرد آن ها تاثیرات مستقیمی در افکار و رفتار جامعه دارد و فعالیت هایشان در قبال جامعه و ذی نفعانشان بسیار مورد توجه است (۱). ورزش و تربیت بدنی نه تنها شرایطی را برای رشد مهارت های حرکتی و اتخاذ شیوه های زندگی سالم فراهم می کند، بلکه به دلیل تأثیر آن بر رشد فردی و اجتماعی دانش آموزان نیز ارزشمند است. همچنین بطور ویژه آموزش مهارت هایی را فراهم می کند که توانایی توسعه مسئولیت شخصی و اجتماعی و مشارکت در امور فیزیکی را پرورش می دهد و می تواند به مشارکت دانش آموز در جامعه و انتقال تجربه های موفقیت آمیز به بزرگسالی کمک کند (۲). ورزش دانش آموزی، پایه و اساس ورزش یک کشور است و تمام قهرمانی های کشورها تقریباً از آموزش و پرورش شروع می شود. بنابراین، کسانی که از دوران دبستان، یعنی نونهالی و نوجوانی در ورزش مدارس تربیت می شوند، پشتوانه ورزش قهرمانی را در تمامی رشته ها تشکیل می دهند و هر رشته ورزشی اگر از ورزش مدارس منفک شود، نابودی آن حتمی خواهد بود. ورزش دانش آموزی رویکردی کارآمد برای افزایش فعالیت جسمانی دانش آموزان از طریق برنامه ها، فعالیتها و رویدادهای ورزشی در یک محیط حمایتی با زیرساختها و امکانات امن و راحت است. در مجامع سیاسی، رسانه ها، و محیط های علمی و مطالعات انجام گرفته در زمینه ورزش دانش آموزی، در مورد پتانسیل ورزش مدارس برای حل مشکلات متعدد اجتماعی، روانشناختی و آموزشی دانش آموزان تردیدی وجود ندارد (۳). از جمله سازمان های ورزشی بسیار مهم، فدراسیون ورزش دانش آموزی است که به عنوان بالاترین مرجع ذی صلاح و هماهنگ کننده رشته های ورزشی دانش آموزی با سایر فدراسیون های ملی ورزشی، وزارت ورزش و جوانان، کمیته ملی المپیک، فدراسیون جهانی و آسیایی ورزش دانش آموزی همکاری می نماید و تحت نظارت وزارت آموزش و پرورش در رشته های ورزشی مجاز آموزشگاهی فعالیت می نماید (۴). سازمان هایی مانند فدراسیون ورزش دانش آموزی باید به نحوی اهداف خود را تدوین نمایند که علی رغم اینکه نتایج آن ها تاثیرات منفی بر جامعه بر جای نگذارد، بر افراد جامعه تاثیر مثبت نیز داشته باشد. این نگاه فرا سازمانی در قبال جامعه را مسئولیت اجتماعی می گویند. مسئولیت اجتماعی مجموعه

اقدامات، برنامه ها و پروژه های برون سازمانی است که سازمان در جهت حل چالش ها و مشکلات جامعه و با همکاری خود جامعه هدف، همسو با راهبرد و خط مشی سازمان متبوع، آنان را عملیاتی و جاری می سازد (۵). تحقیقات مختلف بر اهمیت مسئولیت اجتماعی در سازمان های ورزشی و غیر ورزشی تأکید کرده اند و معتقدند که مسئولیت اجتماعی می تواند در سازمان های ورزشی و فدراسیون ها تاثیر گذار باشد از جمله خلیفه سلطان و همکاران (۱۴۰۰) در تحقیقی با عنوان ارائه مدل مسئولیت اجتماعی سلبیتهای ورزشی به این نتیجه رسید که مدل مسئولیت اجتماعی شامل ابعاد بشردوستی، اخلاقی، قانونی، مسئولیت زیست محیطی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی است (۶). علوی و همکاران (۱۳۹۹) در تحقیقی با عنوان شناسایی ابعاد مسئولیت اجتماعی ورزشکاران مشهور، هشت مقوله اصلی (سیاسی، اقتصادی، قانونی، اجتماعی، بشردوستی، زیست محیطی، رسانه های خبری- آموزشی و ورزشی) را شناسایی کردند (۷). قاسمی و همکاران (۱۴۰۰) در واکاوی مولفه های مسئولیت اجتماعی کارکنان آموزش و پرورش به این نتیجه رسیدند که از دیدگاه خبرگان مسئولیت اخلاقی، اقتصادی، قانونی، استراتژیک و شفافیت ارائه و پاسخگویی به عنوان مولفه های اصلی مسئولیت اجتماعی می باشند و عوامل اثرگذار بر آن نیز شامل آموزش کارکنان، رعایت منشورهای اخلاقی، ارائه خدمات ارزان، تدوین استانداردهای سازمانی، حمایت های مالی و فرامالی، تسهیل نیازها، تعهدپذیری و توجه به خلاقیت و نوآوری کارکنان سات (۸). شهسواری نیک و نقشبندی (۱۴۰۰) در تحقیقی با عنوان طراحی مدل مسئولیت پذیری اجتماعی باشگاه فرهنگی ورزشی استقلال تهران به این نتیجه رسیدند که اصلی ترین حوزه های مسئولیت پذیری شامل مسئولیت پذیری های اقتصادی، شفافیت، فرهنگی، اخلاقی، قانونی، خیرخواهانه، محیطی و دانشی است (۹). همچنین در تحقیق والنزوالا^۱ و همکاران (۲۰۱۷) به مسئولیت اجتماعی افراد در آموزش از طریق فعالیت های ورزشی اشاره شده است و آموزش به افراد نوجوان باعث افزایش مسئولیت اجتماعی افراد شده است (۱۰). چانگ^۲ (۲۰۱۸) در تحقیقی با عنوان مسئولیت اجتماعی در ورزش: فراخوانی برای یک رویکرد سیستماتیک به این نتیجه رسید که که یک درک عمومی در میان ذینفعان صنعت ورزش وجود دارد که سازمان های آن ها، مسئولیت متفاوتی را برای انجام رفتارها و کارهای مسئولانه اجتماعی دارند. این امر منجر

این مفهوم را پذیرفته اند آن را به معنی مشروعیت و مقبولیت می دانند. تعداد کمی هم آن را مثابه نوعی وظیفه محول شده برای اعمال ضوابط رفتاری عالی تر بر روی بنگاه های اقتصادی و بازرگانان و صنعتگران و نه شهروندان می پندارند (۱۸). برخی دیگر هم معتقدند ابعاد زیست محیطی را هم شامل می شود (۱۹). به عنوان یکی از مهمترین تعاریف ارائه شده، می توان به هرم کارول اشاره نمود. بر طبق هرم کارول، مسئولیت اجتماعی دارای چهار بعد اقتصادی، قانونی، اخلاقی و فعالیت های خیرخواهانه (بشر دوستانه) است (۲۰). در بعد اقتصادی، مسئولیت اولیه هر بنگاه اقتصادی کسب سود است، وقتی سازمان سود لازم را به دست آورده و حیات خود را تضمین کند، می تواند به مسئولیت های دیگر بپردازد، به عبارت دیگر در این بعد اهداف اولیه سازمان و تأمین سود مورد نظر برای ذینفعان و دفاع از ارزش سهام آن هاست (۲۱). در بعد قانونی، سازمان ها خود را مسئول می دانند که در چارچوب قوانین و مقررات عمومی عمل کنند؛ بعد قانونی به تنهایی نمی تواند تمام مسائلی که برای سازمان پیش می آید را پوشش دهد (۲۲). در بعد اخلاقی، از سازمان ها انتظار می رود که همچون سایر اعضای جامعه به ارزش ها و هنجارها و باورهای مردم احترام گذاشته و ارزش های اخلاقی را در فعالیت های خود مورد توجه قرار دهند؛ مسئولیت اخلاقی شامل مواردی است که به صورت مستقیم در قانون وجود نداشته و تنها به صورت انتظارتی است که در جامعه از سازمان وجود دارد (۲۳). بر طبق نظر کارول استفاده از این هرم، مدل مفهومی مسئولیت اجتماعی شرکت را به تصویر می کشد و این مدل تمام حوزه های مسئولیت اجتماعی شرکت را به طور متمایز و در عین حال با همدیگر نشان می دهد (۲۰). شکل (۱) مدل هرمی کارول را نشان می دهد:

شکل ۱. مدل هرمی مسئولیت اجتماعی کارول

توجه سازمانها به مسئولیت اجتماعی همراه با مزایایی در سطوح خرد و کلان است. در سطح کلان بسیاری از هزینه های نامرئی و غیرقابل ارزیابی از دوش جامعه و عموم مردم کاسته می شود و در سطح خرد نیز سازمان ها به بهره وری بیشتر دست پیدا می نمایند و کاهش هزینه های اجتماعی و نیروی انسانی را نیز در پی دارد (۲۴). گروهی از پژوهشگران معتقد هستند که مسئولیت

به انبوهی از فعالیت های انجام شده است که به عنوان بخشی از مسئولیت اجتماعی ورزش شناسایی است (۱۱). مسئولیت اجتماعی از مهم ترین و هدفمندترین بخش های تربیت آدمی است که اثرات آن را به گونه یی همه جانبه می توان در زندگی انسان ها و در ابعاد مختلف فکری، اجتماعی، مذهبی، هنری و اخلاقی مشاهده کرد (۱۲). به عبارتی دیگر مسئولیت اجتماعی امری فقط شخصی نیست بلکه تأثیرات افراد، گروه ها، سازمان ها، جوامع و حتی مسئولیت نسبت به آیندگان را نیز شامل می شود. به همین دلیل مسئولیت اجتماعی قبل از هر چیز چارچوب حاکمیت اخلاقی را مطرح می کند که بر اساس آن سازمان ها به فعالیت اقدام کرده که شرایط جامعه را بهتر کرده و از انجام فعالیت هایی که باعث بدتر شدن وضعیت جامعه می شود پرهیز می کنند (۱۳). مسئولیت پذیری اجتماعی را می توان پیروی از قوانین اجتماعی و پاسخگویی به انتظارات اجتماعی تعریف کرد. این قوانین و اصول بیانگر هنجارهای اجتماعی و فرهنگی است و میزان تعهد فرد را نسبت به سایر افراد جامعه نشان می دهد. مسئولیت پذیری اجتماعی یکی از محورهای عمده تعلیم و تربیت محسوب می گردد. رفتار مسئولانه به توسعه دانش و توانایی های شناختی فرد کمک می نماید. افراد در جریان تعامل با سایرین و درک موضوعات گوناگون، به آگاهی اجتماعی خود افزوده و از این طریق مهارت های اجتماعی لازم را جهت اقدام در عرصه های اجتماعی به دست می آورند. با توجه به اینکه مسئولیت اجتماعی توانایی های اجتماعی، انگیزه تحصیلی، توجه به مباحث اخلاقی و اجتماعی، انضباط شخصی، احساس وظیفه نسبت به دیگران، احترام به دیگران، تعهد به اجتماع و ... را افزایش می دهد، لذا توجه به این مسأله حائز اهمیت است (۱۴). مفهوم مسئولیت اجتماعی به مانند سایر مفاهیم اجتماعی از تعریف واحدی برخوردار نیست و با توجه به دیدگاه افراد و سازمان های مختلف، معانی متفاوتی دارد (۱۵). سازمان جهانی استاندارد، مسئولیت اجتماعی را به عنوان رویکردی تعادلی در مسائل اقتصادی، اجتماعی و محیطی در مسیری که منافع مردم، انجمن ها و جامعه را مورد هدف خود دارد توصیف می کند (۱۶). مسئولیت اجتماعی یعنی مسئولیت سازمان در پاسخگویی به پیامدهای فعالیت هایی که جامعه را تحت تاثیر قرار می دهد. در تعاریف دیگری، دایره مسئولیت اجتماعی به تعهد یا مسئولیت قانونی محدود می شود و برای برخی دیگر، به معنای رفتار مسئولانه اجتماعی برحسب رعایت مسائل اخلاقی است (۱۷). برای برخی دیگر معنی آن مسئول بودن است. خیلی آن را معادل هدایای صدقه یی و کمک های خیریه می دانند، برخی آن را به معنی آگاهی اجتماعی می پندارند. بسیاری از آنان که مشتاقانه

سازمان‌ها نسبت به جامعه و عامه‌ی مردم فراتر از ارائه خدمت و تهیه کالا می‌باشد. بر این اساس با ورود مسئولیت اجتماعی به سازمان، یک چارچوب حاکمیتی اخلاقی را به جو سازمان اضافه می‌کند از این رو سازمان‌ها به فعالیت‌هایی اقدام می‌کنند که وضع جامعه را بهتر کرده و از انجام کارهایی که باعث بدتر شدن وضع جامعه می‌شود، پرهیز می‌کنند. مسئولیت‌پذیری به عنوان یک رفتار فردی-اجتماعی در سال‌های اخیر مورد توجه فراوان است. معمولاً رفتار و عملکرد افراد در جامعه به عنوان یک نظام اجتماعی در ابعاد و موقعیت‌های گوناگون سیاسی، اقتصادی، زیست محیطی، فرهنگی و اجتماعی قابل تعریف و بررسی است. برای مثال در بعد سیاسی، مسئولیت‌پذیری یک شهروند را می‌توان در قالب مشارکت سیاسی، آگاهی سیاسی و نظایر آن دانست. در عرصه اقتصادی، صرفه‌جویی را می‌توان به عنوان یک وظیفه مهم شهروندی مورد توجه قرار داد. در عرصه فرهنگی و اجتماعی، احترام به حقوق دیگران و رعایت قوانین، توجه به آداب و رسوم و سنت‌های جامعه از مصادیق بارز آن می‌باشد. و نهایتاً در بعد زیست محیطی، تعدیل رفتار آسیب‌زای محیط زیستی است. مسئولیت‌پذیری اجتماعی در جامعه همه ابعاد را مدنظر قرار می‌دهد، که توجه و عمل نمودن به آنها نظام اجتماعی را با پویایی نظامند همراه خواهد ساخت. فدراسیون ورزش دانش‌آموزی به عنوان سازمان بسیار مهمی که مسئولیت اصلی ورزش دانش‌آموزی کشور را بر عهده دارد نیازمند توجه زیاد در سطوح مختلف می‌باشد. ورزش دانش‌آموزی نیز همانند هر نظام دیگر نیازمند تدوین اهداف کلان، راهبردها و برنامه‌های عملیاتی است تا علاوه بر آگاهی از مسیر حرکت بتواند از هرگونه دوباره‌کاری و بیراهه رفتن و به هدر رفتن منابع مالی، انسانی، فیزیکی و اطلاعاتی خود اجتناب ورزد. فدراسیون ورزش دانش‌آموزی، برای تضمین حرکت رو به رشد خود در عرصه ورزش دانش‌آموزی کشور و ارتقای جایگاه ورزش دانش‌آموزی کشور در سطح آسیا و جهان نیازمند برنامه ریزی صحیح است؛ اما فقدان یک برنامه راهبردی در فدراسیون ورزش دانش‌آموزی، همواره به عنوان یک ضعف مانع از رسیدن تربیت بدنی و ورزش در آموزش و پرورش به وضعیت مطلوب در چهارچوب اهداف تدوینی شده است. برنامه ریزی فدراسیون، سالانه و به صورت روزانه طرح ریزی شده است؛ به طوری که با وجود تلاش‌های گسترده مسئولان و دست‌اندرکاران، این برنامه جوابگوی اهداف فدراسیون نیست. به همین دلیل، فقدان انسجام لازم در سیاست‌گذاری، برنامه ریزی و نظارت کلان در ورزش دانش‌آموزی

کشور دیده می‌شود. آنچه نباید فراموش کرد این است که با در نظرگرفتن استعدادهای فراوان در رشته‌های ورزشی این فدراسیون هنوز نتوانسته است جایگاه مطلوبی را در زمینه آموزشی و بین‌المللی کسب کند (۲۵). اهمیت برنامه ریزی و توجه به ورزش دانش‌آموزی نه تنها در ایران بلکه در سایر نقاط جهان نیز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. به عنوان مثال انجمن ورزشی مدارس ایالت کنتاکی بالاترین کیفیت‌ها و برنامه‌های ورزشی را به شیوه مؤثری با تأکید بر جوانمردی، ورزش دوستی و توسعه آموزش دانش‌آموزان ورزشکار برقرار می‌سازد. برخی از راهبردهای مهم این انجمن عبارتند از: حفظ و تضمین ثبات مالی انجمن، توسعه نقش پشتیبانی برای آموزش دانش‌آموزان، آموزش و توسعه حرفه‌ای منابع انسانی انجمن، توسعه نظارت و ممیزی از مدارس، ترویج مردانگی و جوانمردی در میان دانش‌آموزان، مربیان و تماشاگران، بازیابی و اصلاح ساختار. همچنین مأموریت انجمن ورزش مدارس استرالیا، جذب دانش‌آموزان به انجام منظم فعالیت‌های ورزشی مدرسه در راستای نمایش استعدادهای خاص برای تحقق ظرفیت کامل خود است. برخی از مهمترین راهبردهای این انجمن عبارتند از: تشویق به افزایش مشارکت دانش‌آموزان در رویدادهای ورزشی مدارس در هر دو جنس پسر و دختر، ارزیابی مداوم برنامه‌های ورزشی مدارس، حفظ و نگهداری ارتباطات مؤثر و مفید با همه صاحب‌نفعان برای تدارک محیط ورزشی با کیفیت، ترویج نقش ورزش مدرسه در گستره جامعه، تقویت و توسعه حمایت‌های مالی، پیاده‌سازی تمریناتی برای محیطی ایمن و سالم، توسعه نام تجاری مشترک در سراسر مدارس ورزش استرالیا. همچنین فدراسیون انجمن‌های ورزشی مدارس اوتاریو مأموریت دارد در جهت غنی کردن آموزش و پرورش و تقویت توسعه شخصی، از طریق ورزش مدارس گام بردارد. برخی از مهمترین راهبردهای این فدراسیون عبارتند از: توسعه برند فدراسیون انجمن‌های ورزشی مدارس اوتاریو در بازار، انطباق برنامه‌ها، خدمات و فعالیت‌ها با نیاز مخاطبان، تشویق مشارکت کنندگان در ورزش مدارس در سطح مدارس ابتدایی، افزایش تعامل با داوطلبان دانش‌آموز و معلم در برنامه‌ها و رویدادهای ورزشی مدرسه، افزایش منابع فدراسیون، توسعه و تجهیز تجارب و منابع آموزشی در پاسخ به نیاز مشتریان، ایجاد ساختارها، فرایند و منابع در جهت حفظ سهامداران، اطمینان از تعالی ورزش مدارس (۲۵). پس از توضیحاتی که در مورد اهمیت ورزش دانش‌آموزی در ایران و سایر نقاط جهان داده شد، ذکر این نکته حائز اهمیت است که دیدگاهی وجود دارد که ارتقا مسئولیت‌پذیری در چنین سازمان

ها با استفاده از روش تحلیل مضمون صورت پذیرفت. این شیوه در گذشته به صورت کاملاً سنتی و دستی انجام می گرفت اما در این تحقیق تکنیک تحلیل مضمون با استفاده از نرم افزار MAXQDA نسخه 3-12 poro انجام گردید. پس از شناسایی مدل تحقیق کیفی، فرضیات شناسایی شده در بخش کیفی این بار در بخش کمی مورد تجزیه و تحلیل قرار می گیرند. در بخش کمی جامعه آماری شامل افراد آگاه به ورزش دانش آموزی بود که به صورت هدفمند ۲۱۹ نفر شامل اعضاء هیات رئیسه و کارشناسان فدراسیون ورزش دانش آموزی (سابق و فعلی) ، مدیران حوزه ستادی تربیت بدنی و ورزش دانش آموزی شامل معاون وزیر، مدیرکل، معاونین مدیرکل، روسای گروه و کارشناسان، معاونین تربیت بدنی و سلامت استان ها، روسای ادارات تربیت بدنی و فعالیت های ورزشی استانها، روسای هیات های ورزش دانش آموزی استان و روسای انجمن های ورزشی کشور و استان در دو بخش خواهران و برادران به عنوان نمونه انتخاب شدند. پرسشنامه تحقیق با استفاده از کد های اولیه ی به دست آمده از بخش کیفی در نرم افزار MAXQDA ساخته شد. پایایی پرسشنامه با استفاده از آلفای کرونباخ و پایایی گاتمن به ترتیب برابر با ۰/۷۴ و ۰/۸۳ بدست آمد. روایی صوری نیز با نظر ۱۰ نفر از متخصصان مدیریت ورزشی مورد شناسایی قرار گرفت. برای تأیید مدل تحقیق ابتدا از تحلیل عاملی اکتشافی به کمک نرم افزار SPSS استفاده شد و در ادامه با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی (CFA) به کمک نرم افزار LISREL نتایج حاصل از تحلیل عاملی اکتشافی که با چرخش واریماکس روی داده ها صورت گرفته بود مورد تحلیل قرار گرفت و بدین شکل نتایج تحلیل عاملی تأییدی (CFA) به تأیید مدل به دست آمده از بخش کیفی اقدام نمود.

کلی مربوط به مصاحبه ها در محتوای اسناد را دارند. با توجه به فرمول شنون در شکل ۱ که بر اساس تعداد فراوانی های کد های اولیه، ضریب اهمیت هر کد را به روش مربع های گرافیکی نمایش می دهد مشخص است که بهره مندی از ظرفیت تربیتی و فرهنگ سازی ورزش برای ارتقا مهارت‌ها از نظر مربع گرافیکی

بسیار مهمی از اهمیت ویژه ای برخوردار است زیرا توسعه ورزش دانش آموزی اثرات بسیار زیادی را در سطوح مختلف ورزشی کشور خواهد گذاشت و اگر مسئولیت پذیری در چنین سازمانی مورد توجه قرار بگیرد این اثرات بیشتر و موثرتر خواهد بود. این فدراسیون به عنوان یک نهاد ورزشی - که متولی امر ورزش دانش آموزی در آموزش و پرورش است- با وظیفه مهمی که برعهده دارد، نیازمند توسعه مسئولیت اجتماعی جهت پاسخ به شرایط محیطی تربیت بدنی و فعالیتهای ورزشی دانش آموزی است؛ بنابراین این تحقیق به دنبال طراحی مدل مسئولیت پذیری اجتماعی در فدراسیون ورزش دانش آموزی می باشد تا از این طریق بتواند عملکرد این سازمان ورزشی را در جامعه به عنوان یک نظام اجتماعی در ابعاد و موقعیت های گوناگون سیاسی، اقتصادی، زیست محیطی، فرهنگی و اجتماعی مورد بررسی قرار دهد.

روش تحقیق

این پژوهش از نظر هدف، کاربردی و به صورت آمیخته و در دو بخش کیفی و کمی انجام می شود. در بخش کیفی از رویکرد تحلیل مضمون و نرم افزار 3-12 poro MAXQDA استفاده می شود. داده های کیفی تحقیق از خلال مصاحبه های نیمه ساختار یافته با خبرگان آگاه به موضوع در سه بخش آکادمیک، اجرایی و ورزش دانش آموزی انجام پذیرفت. معیار انتخاب افراد متخصص برای ورود به تحقیق شامل؛ داشتن مدرک تحصیلی ارشد و دکتر و دارای سابقه اجرایی در زمینه ورزش دانش آموزی، سابقه ی فعالیت علمی، پژوهشی و اشراف کامل به وضعیت ورزش در آموزش و پرورش کشور بود. به این منظور نمونه گیری بخش کیفی به صورت هدفمند انجام شد. نمونه گیری هدفمند تا رسیدن درون مایه ها به اشباع نظری ادامه یافت. بنابراین در این تحقیق ۱۲ مصاحبه مورد بررسی قرار گرفت. پس از گردآوری داده ها فرایند کد گذاری بر روی داده

یافته های تحقیق

این پژوهش با هدف ارائه مدلی برای طراحی مدل مسئولیت اجتماعی فدراسیون ورزش دانش آموزی در دو بخش کیفی و کمی انجام گردیده است. نتایج تحلیل کیفی نشان داد که داد که نقطه ی اشباع در نمونه ی کیفی هدفمند ما ایجاد ۳۶ گزاره یا کد اولیه، متفاوت می کند که در مجموع این ها ۴۲۲ فراوانی

بزرگتر از بقیه کد ها هستند. بنابراین طبق فرمول شنون این کد

اولیه از بقیه کد های اولیه اهمیت بیشتری دارد.

شکل ۲. ماتریس ضریب اهمیت کد های اولیه مدل مسئولیت اجتماعی فدراسیون ورزش دانش آموزی

در ادامه در مرحله کد گذاری با ترکیب کد های اولیه با یکدیگر مقولات اصلی و فرعی مربوط به مدل مسئولیت اجتماعی فدراسیون ورزش دانش آموزی به دست آمد. در جدول ۱ کد های اولیه، مقولات اصلی و فرعی و کد محوری مدل مسئولیت اجتماعی فدراسیون ورزش دانش آموزی مشخص گردیده است. به این صورت که ۴ مقوله اصلی شامل مسئولیت اقتصادی، مسئولیت بشردوستانه،

مسئولیت قانونی و مسئولیت اخلاقی می باشد. هر یک از این مقولات دارای مقوله های فرعی دیگری نیز می باشند که حول یک کد محوری مسئولیت اجتماعی فدراسیون ورزش دانش آموزی تشکیل شده اند. در ادامه خروجی MAXMAP برای مدل مسئولیت اجتماعی فدراسیون ورزش دانش آموزی ارائه می شود.

جدول ۱. نتایج کد گذاری اولیه، کدگذاری باز و کد گذاری محوری

کد محوری	مقولات اصلی	مقولات فرعی	کدهای اولیه
----------	-------------	-------------	-------------

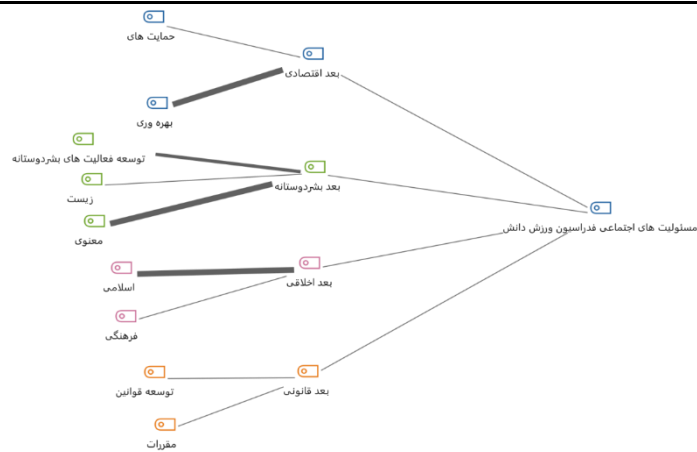
<p>مهارت آموزی دانش آموزان و پی ریزی نهضت داوطلبی و پرورش مربی یار، حمایت مالی و تجهیزاتی دانش آموزان مستعد بی بضاعت و مدارس محروم، بهره گیری از ظرفیت حمایت مالی حامیان به جای تمرکز بر اعتبارات، تجلیل و حمایت مالی از تیم های برتر مدرسه قهرمان</p>	<p>حمایت مالی</p>	<p>بعد اقتصادی</p>
<p>رعایت کم هزینه بودن برنامه ها و ارائه خدمات ارزان و کیفی، طراحی نظام یکپارچه و ساختارمند مدیریت استعدادها و ورزشی، تهیه مواد و تجهیزات مورد نیاز از تولیدات داخلی، اشتغالزایی و بهره گیری از ظرفیت فرهنگیان در برگزاری مسابقات، افزایش بهره وری از نیروی انسانی و منابع مالی و تجهیزاتی ورزش</p>	<p>بهره وری</p>	<p>بعد اقتصادی</p>
<p>غنی سازی اوقات فراغت دانش آموزان و توانمندسازی آنان در ایجاد ، جریان سازی توسعه مشارکت دانش آموزان در اردوهای جهادی و جشن عاطفی، توسعه عادلانه رویدادها با هدف بهره مندی دانش آموزان محروم، ترویج و توسعه ورزش های بومی، محلی و استانی،پهلوانی و زورخانه ای</p>	<p>توسعه فعالیت های بشر دوستانه</p>	<p>بعد اقتصادی</p>
<p>حرکت ورزش دانش آموزی در جهت حفظ آرمان های محیط زیست، توسعه پایدار محیط زیست، آموزش آموزه های زیست محیطی به دانش آموزان</p>	<p>زیست محیطی</p>	<p>بعد بشر دوستانه</p>
<p>کمک به دانش آموزان عضو فدراسیون در بروز بلایای طبیعی، حمایت مالی و اداری از دانش آموزان مستعد و بی بضاعت، بهره مندی از ظرفیت سلبریتی های ورزشی برای حمایت اجتماعی</p>	<p>حمایت مادی و معنوی</p>	<p>بعد اقتصادی</p>
<p>احترام به ارزشها، هنجارها و باورهای اسلامی و اجتماعی، رعایت شئون اخلاقی توسط سرپرستان، مربیان، معلمان و دانش آموزان، الگوپردازی شخصیت های ملی، ایثارگران، شهدا و قهرمانان دفاع مقدس</p>	<p>اخلاق اسلامی</p>	<p>مسئولیت</p>
<p>تهیه و تدوین و به کارگیری منشور اخلاقی تربیت بدنی دانش آموزی، استقرار نظام پیشنهادات و انتقادات،نیازسنجی و مدیریت شکایات، ترویج روحیه پهلوانی، منش مردمی و اخلاق ورزشی در رویدادهای ورزشی، بهره مندی از ظرفیت تربیتی و فرهنگ سازی ورزش برای ارتقا مهارتها، تشویق مدارس و استان های متوجه مسئله مسپولیت اجتماعی</p>	<p>اخلاق فرهنگی</p>	<p>اجتماعی فدراسیون ورزش دانش آموزی</p>
<p>وضع و توجه به استانداردهای رویدادهای ورزشی، توسعه همکاری با سایر ارگانها برای پیشبرد اهداف ورزش دانش آموزی، مدرسه بنیان نمودن رویدادهای استانی و ملی ورزش دانش آموزی، درج شاخص</p>	<p>توسعه قوانین ورزش دانش آموزی</p>	<p>بعد اخلاقی</p>

ایفای مسئولیت اجتماعی در نظام مدیریت عملکرد ورزش دانش آموزی

ترویج و رعایت اصول ایمنی دانش آموزان در کلیه رویدادها ورزشی، تهیه تدوین و اجرای برنامه های مسئولیت اجتماعی مبتنی بر اسناد، تدوین، ابلاغ و استقرار آئین نامه های انضباطی ویژه رویدادها ورزشی، نظارت بر اجرای قوانین و مقررات در سطوح ملی، استانی، منطقه ای، پیشگیری و مقابله با تخلف از قوانین و مقررات مسابقات ورزشی

قوانین و مقررات

بعد قانونی

شکل ۳. خروجی MAXMAP برای کد محوری مسئولیت اجتماعی فدراسیون ورزش دانش آموزی

پرورش مربی یار دارای بالاترین فراوانی در میان سایر کد های اولیه می باشد. در مقوله بهره وری کد طراحی نظام یکپارچه و ساختارمند مدیریت استعدادها دارای بالاترین فراوانی در میان سایر کد های اولیه می باشد. بعد بشردوستانه دارای چهار سه مقوله فرعی (توسعه فعالیت های بشردوستانه با ۴ کد اولیه، زیست محیطی با ۳ کد اولیه، حمایت مادی و معنوی با ۳ کد اولیه) است. در مقوله توسعه فعالیت های بشردوستانه کد ترویج و توسعه ورزش های بومی و محلی و استانی از اهمیت کمتری نسبت به سایر کدها برخوردار است. در مقوله زیست محیطی کد توسعه پایدار محیط زیست و در مقوله حمایت مادی و معنوی کد اولیه حمایت مالی و اداری از دانش آموزان نسبت به سایر کد ها از اهمیت کمتری برخوردار است. بعد اخلاقی دارای دو مقوله فرعی (فرهنگی با ۵ کد اولیه، اسلامی با ۳ کد اولیه) است و با توجه فراوانی ها در مقوله اسلامی کد احترام به ارزش ها و هنجارها و باورهای اسلامی دارای بالاترین

با توجه به شکل ۳. پس از کدگذاری اولیه، کد گذاری باز و کد گذاری محوری مشخص گردید که کد محوری مسئولیت اجتماعی ورزش دانش آموزی دارای چهار مقوله اصلی (بعد اقتصادی، بعد بشردوستانه، بعد اخلاقی و بعد قانونی) است که این چهار مقوله اصلی دارای مقولات فرعی به این ترتیب هستند: بعد اقتصادی دارای دو مقوله فرعی (حمایت مادی و بهره وری)، بعد بشردوستانه سه مقوله فرعی (توسعه فعالیت های بشردوستانه، زیست محیطی و حمایت مادی و معنوی)، بعد اخلاقی دارای دو مقوله فرعی اخلاق اسلامی و اخلاق فرهنگی)، بعد قانونی دارای دو مقوله فرعی (توسعه قوانین ورزش دانش آموزی و قوانین و مقررات) هستند. با توجه به جدول ۱ و خروجی MAXMAP بعد اقتصادی دارای دو مقوله فرعی (حمایت های مالی (۴ کد اولیه) و بهره وری (۵ کد اولیه)) است و با توجه فراوانی ها در مقوله حمایت های مالی کد مهارت آموزی دانش آموزان و پی ریزی نهضت داوطلبی و

دارای بالاترین فراوانی در میان سایر کدهای اولیه می باشد. همچنین در مقوله قوانین و مقررات نظارت بر اجرای قوانین و مقررات در سطوح ملی، استانی، منطقه ای دارای بالاترین فراوانی در میان سایر کدهای اولیه می باشد. در ادامه در بخش کمی نتایج مربوط به تحلیل عاملی اکتشافی و تاییدی به منظور تایید مدل به دست آمده از بخش کیفی ارائه می شود.

فراوانی در میان سایر کدهای اولیه می باشد. در مقوله فرهنگی بهره مندی از ظرفیت تربیتی و فرهنگ سازی و رزش برای ارتقا مهارت ها دارای بالاترین فراوانی در میان سایر کدهای اولیه می باشد. بعد قانونی دارای دو مقوله فرعی (توسعه قوانین ورزش دانش آموزی با ۴ کد اولیه و قوانین و مقررات با ۵ کد اولیه) است. با توجه فراوانی ها در مقوله توسعه قوانین ورزش دانش آموزی کد توسعه همکاری با سایر ارگان ها برای پیشبرد اهداف ورزش دانش آموزی

جدول ۲. آزمون کفایت نمونه برداری و کرویت بارتلست مقیاس مسئولیت اجتماعی فدراسیون ورزش دانش آموزی

نوع آزمون	مقدار KMO	درجات آزادی	خی دو	سطح معناداری
آزمون کایزر-مایر-الکین (KMO)	۰/۹۴	-	-	-
آزمون کرویت بارتلست	-	۶۳۰	۴۸۱۱/۱۱	۰/۰۰۱

و نوع واریانس که توسط متغیرهای هر عامل در مدل توجیه می شود، متفاوتند. اساسی ترین این روش ها تجزیه مؤلفه های اصلی است. سه شاخص مقدار ویژه، واریانس تجمعی و واریانس درصدی برای تبیین در روش تجزیه ی مؤلفه های اصلی گزارش می شود که در جدول ۳ برای مقیاس این تحقیق نشان داده شده است. پس از بررسی تحلیل عاملی اکتشافی مشخص گردید که برای مقیاس ۳۶ سوالی مسئولیت اجتماعی فدراسیون ورزش دانش آموزی ۴ مؤلفه یا عامل موثر شناسایی می شود که نتایج آن در جدول زیر ارائه گردیده است

همان گونه که در جدول ۲ مشاهده می شود مقادیر به دست آمده برای شاخص کایزر-مایر-الکین بالاتر از ۰/۶ است، و سطح معنی داری آزمون کرویت بارتلست نیز کمتر از ۰/۰۵ است بنابراین در پژوهش حاضر، تحلیل عاملی روی گویه های پرسشنامه ۳۶ سوالی مسئولیت اجتماعی فدراسیون ورزش دانش آموزی مجاز است. هدف تحلیل عاملی اکتشافی خلاصه کردن متغیرها در تعدادی عامل است. پس برای انجام تحلیل عاملی اکتشافی باید روش استخراج عامل ها و معیار تعیین آن ها مشخص شود. برای استخراج عامل ها روش های مختلفی وجود دارد که برحسب مقدار

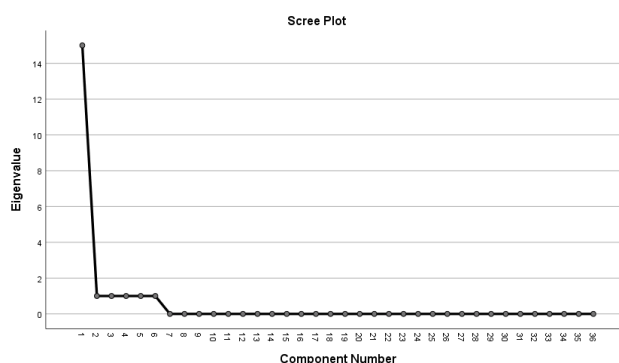
جدول ۳. نتایج واریانس های تشریح شده

عوامل	مقادیر ویژه استخراجی قبل از چرخش	مقادیر ویژه استخراجی پس از چرخش
-------	----------------------------------	---------------------------------

مقدار ویژه	واریانس تبیین شده	واریانس تجمعی	مقدار ویژه	واریانس تبیین شده	واریانس تجمعی
۱۵/۰۸	۴۱/۸۹	۴۱/۸۹	۶/۹۲	۱۹/۲۲	۱۹/۲۲
۱/۸۸	۵/۲۳	۴۷/۱۲	۴/۷۷	۱۳/۲۶	۳۲/۴۹
۱/۸۲	۵/۰۷	۵۲/۲۰	۴/۳۱	۱۱/۹۸	۴۴/۴۷
۱/۴۰	۳/۸۹	۵۶/۰۹	۴/۱۸	۱۱/۶۱	۵۶/۰۹

بر اساس ۴ عامل شناسایی کنیم. مقادیر برای هر یک از ۴ عامل نیز در جدول مذکور ارائه شده است. شکل ۴ نتایج واریانس تشریح شده مربوط به مسئولیت اجتماعی فدراسیون ورزش دانش آموزش را نشان می‌دهد و مشخص می‌کند که ۳۶ گویه پرسشنامه تحقیق حاضر قابلیت تبدیل شدن و خلاصه شدن در ۴ عامل را دارند.

نتایج تحلیل عاملی ارائه شده در جدول ۳ نشان داد که سوالات مسئولیت اجتماعی فدراسیون ورزش دانش آموزش پس از شناسایی ۴ عامل برای مقیاس مذکور در مجموع ۵۶/۰۹ درصد از کل واریانس را شامل می‌شود. یعنی با عامل‌بندی گویه‌ها می‌توانیم تا حدود ۶۰ درصد از واریانس کل مسئولیت اجتماعی فدراسیون ورزش دانش آموزش را

شکل ۴. سنگریزه برای نمایش مسئولیت اجتماعی فدراسیون ورزش دانش آموزش

عامل‌ها و گویه‌های هر یک از آن‌ها در جدول ۴ ارائه گردید و کلیه گویه‌ها دارای بار عاملی بالاتر از ۰/۳ بودند.

نتایج اولیه تحلیل عاملی اکتشافی در حالت واریماکس، با دسته‌بندی اولیه گویه‌ها کاملاً هماهنگی داشت بنابراین

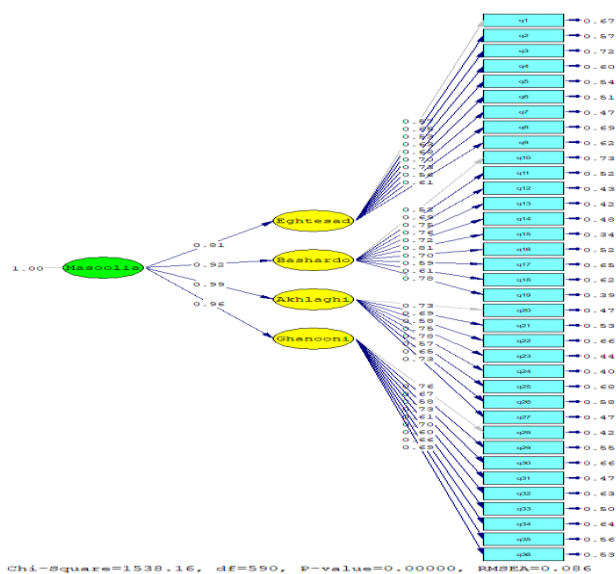
جدول ۴. بارهای عاملی مربوط به گویه‌های عامل‌های ۴ گانه مقیاس

عامل ۴	گویه	عامل ۳	گویه	عامل ۲	گویه	عامل ۱	گویه
۰/۴۱	Q28	۰/۴۵	Q20	۰/۳۸	Q10	۰/۳۹	Q1
۰/۴۱	Q29	۰/۵۵	Q21	۰/۴۵	Q11	۰/۳۹	Q2
۰/۵۵	Q30	۰/۵۸	Q22	۰/۴۶	Q12	۰/۵۴	Q3

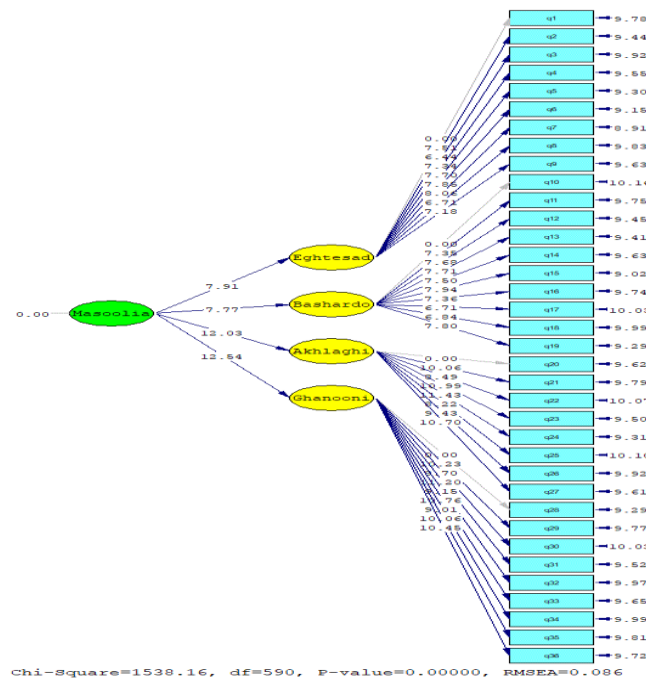
۰/۵۳	Q31	۰/۳۹	Q23	۰/۴۷	Q13	۰/۶۳	Q4
۰/۶۳	Q32	۰/۴۶	Q24	۰/۴۳	Q14	۰/۵۷	Q5
۰/۷۳	Q33	۰/۵۸	Q25	۰/۴۹	Q15	۰/۴۷	Q6
۰/۵۸	Q34	۰/۵۷	Q26	۰/۵۸	Q16	۰/۴۸	Q7
۰/۵۹	Q35	۰/۵۸	Q27	۰/۶۰	Q17	۰/۴۵	Q8
۰/۶۱	Q36	-	-	۰/۶۱	Q18	۰/۴۶	Q9
-	-	-	-	۰/۶۲	Q19	-	-

شدند. پس از این که مدل و عامل های آن با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی و تحلیل کیفی با مکس کیو دی ای شناسایی شدند در ادامه برای تأیید اعتبار این مدل از تحلیل عاملی تأییدی با نرم افزار LISREL استفاده می شود. شکل ۵ و ۶ مدل تحلیل عاملی تأییدی عوامل موثر بر مسئولیت اجتماعی فدراسیون ورزش دانش آموزی را در حالت تخمین استاندارد ومقدار t نشان می دهد.

پس از ارائه نتایج نهایی تحلیل عاملی اکتشافی و بررسی تیم تحقیق با توجه به نتایج جدول ۴، چهار عامل شناسایی شدند به شکلی که عامل اول شامل ۹ سوال و عامل دوم نیز شامل ۱۰ سوال و عامل سوم ۸ سوال و عامل چهارم ۹ سوال بود نام گذاری عامل ها با توجه به نتایج به دست آمده از بخش کیفی صورت گرفت و به ترتیب عامل اقتصادی(عامل اول)، عامل بشردوستانه(عامل دوم)، اخلاقی(عامل سوم) و قانونی (عامل چهارم) نام گذاری

شکل ۵. مدل تحلیل عاملی تأییدی مسئولیت اجتماعی در حالت تخمین استاندارد

شکل ۶. مدل تحلیل عاملی تأییدی مسئولیت اجتماعی (مقدار t)

جدول ۵. شاخص‌های نیکویی برازش و میزان مطلوبیت آن‌ها در مدل عوامل موثر بر مسئولیت اجتماعی فدراسیون ورزش دانش آموزی

نتیجه	ملاک	مقادیر مشاهده شده	ملاک	شاخص‌های برازش
تایید	کمتر از ۰/۳	۲/۶۰	χ^2/df	خی دو به درجات آزادی
تایید	کمتر از ۰/۰۵	۰/۰۰۱	Prob	سطح معناداری
تایید	بیش از ۰/۸۰	۰/۸۰	AGFI	شاخص نیکویی برازش اصلاح شده
تایید	مقدار کوچکتر	۰/۰۵	RMR	ریشه میانگین مربعات باقیمانده
تایید	بیش از ۰/۹۰	۰/۹۶	CFI	شاخص برازش تطبیقی بنتلر
تایید	بیش از ۰/۹۰	۰/۹۶	IFI	شاخص برازندگی فزاینده
تایید	بیش از ۰/۹۰	۰/۹۴	NFI	شاخص برازش هنجار شده
تایید	بیش از ۰/۹۰	۰/۹۳	RFI	شاخص برازش نسبی
تایید	بیش از ۰/۶۰	۰/۸۸	PNFI	شاخص برازش تعدیل یافته هنجار شده
تایید	۱ و کمتر از ۰/۱	۰/۰۸	RMSEA	شاخص ریشه میانگین مجذور برآورد تقریب

شاخص‌های برازش مدل در این جدول از مقادیر قابل قبولی برخوردارند.

با توجه به داده‌های جدول ۵ مشخص گردید که مدل تحلیل عاملی تأییدی عوامل موثر بر مسئولیت اجتماعی فدراسیون ورزش دانش آموزی از برازش مناسبی برخوردار است و

جدول ۶. نتایج تحلیل عاملی عوامل موثر بر مسئولیت اجتماعی فدراسیون ورزش دانش آموزی

مسیر	ضریب استاندارد	مقدار تی	نتیجه
عامل اقتصادی بر مسئولیت اجتماعی	۰/۸۱	۷/۹۱	تایید
عامل بشر دوستانه بر مسئولیت اجتماعی	۰/۹۲	۷/۷۷	تایید
عامل اخلاقی بر مسئولیت اجتماعی	۰/۹۹	۱۲/۰۳	تایید
عامل قانونی بر مسئولیت اجتماعی	۰/۹۶	۱۲/۵۴	تایید

تی مناسب بودند، یعنی دارای مقدار t بالاتر از $۱/۹۶$ و مقدار بار عاملی نیز بالاتر از $۰/۳$ بودند. اولویت‌بندی هر مولفه نیز با توجه با بار عاملی مشخص گردید.

با توجه به نتایج جدول ۶، عوامل موثر بر مسئولیت اجتماعی فدراسیون ورزش دانش آموزی شامل عامل اقتصادی، عامل بشردوستانه، عامل اخلاقی و عامل قانونی می‌باشند و مورد تأیید قرار می‌گیرند، زیرا این عوامل دارای بار عاملی و مقدار

بحث و نتیجه‌گیری

توان مالی مورد حمایت قرار گیرد و حتی تبدیل به یک سازمان سود آور با بهره‌وری بالا شود می‌تواند در ارتقا سطح عملکرد سازمانی خود از جمله ارتقاء مسئولیت اجتماعی موفق عمل نماید. به ویژه این سازمان با توجه به نقشی که در حوزه ورزش دانش آموزی دارد نیازمند حمایت مالی و اقتصادی فراوان جهت پیشبرد اهداف ورزشی و غیر ورزشی خود می‌باشد که در این صورت می‌تواند در حوزه ارتقا مسئولیت اجتماعی نیز بهتر عمل نماید.

هدف از این پژوهش طراحی مدل مسئولیت‌های اجتماعی فدراسیون ورزش دانش آموزی می‌باشد. نتایج تحقیق نشان داد که اثر بعد اقتصادی بر مسئولیت اجتماعی فدراسیون ورزش دانش آموزی مثبت و معنادار است و همچنین دو مولفه حمایت‌های مالی و بهره‌وری نیز در این میان اثر مثبت و معناداری بر بعد اقتصادی دارند. این یافته‌ها با تحقیقات خلیفه سلطانی و همکاران (۱۴۰۰)، علوی (۱۳۹۹) هم‌خوان می‌باشد (۶، ۷). خلیفه سلطانی و همکاران (۱۴۰۰) در تحقیقی با عنوان ارائه مدل مسئولیت اجتماعی سلبریتی‌های ورزشی بعد مسئولیت اقتصادی را شامل، کمک به رونق اقتصادی، حمایت‌های مالی از محصولات و تولیدات داخلی معرفی کردند (۶). علوی (۱۳۹۹) بعد مسئولیت اقتصادی را حاوی مقوله فرعی کمک به رشد اقتصادی و بهره‌وری معرفی می‌کند (۷). در تفسیر این یافته‌ها میتوان چنین گفت که بعد اقتصادی همواره نقش بسزایی در عملکرد سازمان‌های مختلف داشته است. همواره سازمان‌های که از نظر اقتصادی و توان مالی از شرایط مناسبی برخوردار بوده‌اند عملکرد مناسبی را نیز از خود بر جای گذاشته‌اند. فدراسیون ورزش دانش آموزی نیز از این قاعده مستثنی نیست اگر این سازمان از نظر اقتصادی و

یافته دوم تحقیق نشان داد که اثر بعد بشردوستانه بر مسئولیت اجتماعی فدراسیون ورزش دانش آموزی مثبت و معنادار است و همچنین مولفه‌های توسعه فعالیت‌های بشر دوستانه، زیست محیطی و حمایت مادی و معنوی نیز در این میان اثر مثبت و معناداری بر بعد بشردوستانه دارند. این یافته‌ها با تحقیقات احمد و استریمیکین (۲۰۲۱)، خلیفه سلطانی و همکاران (۱۴۰۰) و اینو و هاوارد (۲۰۱۵) هم‌خوان می‌باشد (۶، ۲۶، ۲۷). احمد و استریمیکین (۲۰۲۱) در تحقیق خود به این نتیجه رسیدند که بعد بشردوستانه تأثیر مثبت و قانع‌کننده‌ای بر عملکرد سازمانی دارد (۲۶). خلیفه سلطانی و همکاران (۱۴۰۰) در تحقیقی با عنوان ارائه مدل مسئولیت اجتماعی سلبریتی‌های ورزشی به این نتیجه رسیدند که

برای احترام به مردم، جلوگیری از خسران و صدمات اجتماعی توسط سازمان صورت گیرد. فدراسیون ورزش دانش آموزی و مدیران آن باید در اداره این سازمان به اصول اخلاقی متعارف جامعه به صورت جدی توجه نمایند. زیرا این سازمان در ارتباط مستقیم با وضعیت ورزش دانش آموزان است و یک مجری اصلی برگزار کننده رویدادهای ورزشی و امور ورزش دانش آموزی است. بنابراین رعایت اصول اخلاقی در جهت بالا بردن مسئولیت اجتماعی و اخلاقی این سازمان از ضروریات است و در این بین هم باید اخلاق اسلامی و اخلاق فرهنگی توجه ویژه مبذول نمایند. اعمال چنین رفتارهای اخلاقی در فدراسیون ورزش دانش آموزی علاوه بر نتایج مثبت مادی و اجتماعی که به دنبال دارد، در حفظ حرمت و هویت انسانی و تقویت آن جهت تکامل و ارتقا ارزش های فرهنگی دانش آموزان کارساز خواهد بود و اهداف این سازمان به طور موثرتری دنبال شود.

یافته آخر تحقیق نشان داد که که اثر بعد قانونی بر مسئولیت اجتماعی فدراسیون ورزش دانش آموزی مثبت و معنادار است و همچنین مولفه های قوانین و مقررات و توسعه قوانین نیز در این میان اثر مثبت و معناداری بر بعد قانونی دارند. این یافته با تحقیقات شریفیان و خلیلی (۱۳۹۵) و منتظری و همکاران (۱۳۹۵) و گودرزی و شجاعی (۱۴۰۰) هم خوان است (۳۱-۲۹). منتظری و همکاران (۱۳۹۵) در تحقیقی با عنوان مدل سازی مسئولیت اجتماعی و نگرش هواداران نسبت به تیم در صنعت ورزش به این نتیجه رسیدند که مسئولیت قانونی بالاترین اولویت را در بین مولفه های دیگر دارد (۲۹). شریفیان و خلیلی (۱۳۹۵) در تحقیقی دریافتند دانشجویان ایرانی از بین مسئولیت های اجتماعی، مسئولیت قانونی را به عنوان مهم ترین مسئولیت برای شرکت های ورزشی می دانند (۳۰). گودرزی و شجاعی (۱۴۰۰) در مقاله ای با عنوان ارائه مدل توسعه مسئولیت پذیری اجتماعی ورزشکاران بانوی نخبه در فضای مجازی با تاکید بر اینستاگرام، احترام به قوانین جامعه را از عوامل مسئولیت اجتماعی معرفی کردند (۳۱). در تفسیر این یافته می توان چنین گفت که رعایت قوانین و مقررات از جمله ضروریات مسئولیت پذیری یک فرد یا سازمان می باشد. سازمان هایی که بر قوانین و مقررات تأکید ویژه دارند و درصدد اجرای این قوانین و مقررات می باشند، مسئولیت پذیری قابل قبولی را در سازمان ایجاد می کنند. فدراسیون ورزش دانش آموزی به عنوان یک سازمان ورزشی که با دانش آموزان در ارتباط می باشد، نیازمند توجه بیشتر به

مسئولیت بشردوستی یکی از عوامل موثر بر مسئولیت اجتماعی سلبریتی های ورزشی است (۶). اینو و هاوارد (۲۰۱۵) پیشنهاد کردند که مسئولیت اجتماعی در ابعاد اخلاقی و بشردوستانه به عنوان یک ابتکار حیاتی در نظر گرفته شود که در نهایت عملکرد شرکت را افزایش دهد (۲۷). در تفسیر این یافته می توان چنین گفت که کارهای بشردوستانه و خیرخواهانه در سازمان ها همواره به عنوان فرصتی برای ابراز وجود و شناساندن آن سازمان به جامعه و مخاطبان خاص خود در نظر گرفته می شود و این چنین اقدامات می تواند تصویری را از سازمان ارائه دهد که با ارزش های مثبت مرتبط است و این باعث ایجاد انگیزه در شهروندان می شود تا تغییرات رفتاری مثبتی در زندگی خود ایجاد کنند. این چنین اقدامات در اکثر سازمان ها به خصوص فدراسیون ورزش دانش آموزی نشان دهنده دغدغه مندی مسئولانه افراد و سازمان در قبال وضعیت ورزش دانش آموزی و مشارکت برای حل مشکلات مرتبط با آن است. اقدامات بشردوستانه و خیرخواهانه در حوزه آموزش و پرورش به ویژه بخش ورزش دانش آموزی از جمله ضروریات است. این چنین اقدامات زمینه محرومیت زدایی و مشارکت حداکثری دانش آموزان با طبقات مختلف اجتماعی و اقتصادی در ورزش را فراهم می نماید و همچنین محیط ورزش بهترین جایگاه برای فراهم نمودن شرایط ایجاد چنین اقداماتی می باشد.

یافته بعدی تحقیق نشان داد که که اثر بعد اخلاقی بر مسئولیت اجتماعی فدراسیون ورزش دانش آموزی مثبت و معنادار است و همچنین مولفه های اخلاق اسلامی و اخلاق فرهنگی نیز در این میان اثر مثبت و معناداری بر بعد اخلاقی دارند. این یافته با تحقیقات، خلیفه سلطان و همکاران (۱۴۰۰) و مارزلین و همکاران (۲۰۱۷) هم خوان می باشد (۶، ۲۸). خلیفه سلطان و همکاران (۱۴۰۰) در تحقیق خود مسئولیت اخلاقی را به عنوان یکی از عوامل موثر بر مسئولیت اجتماعی سلبریتی های ورزش معرفی می کند (۶). مارزلین و همکاران (۲۰۱۷) مهم ترین مولفه های اخلاق حرفه ایی را شامل معنویت، نگرش مثبت، حمایت همکاران و حمایت مدیران معرفی کردند (۲۸). در تفسیر این یافته ها می توان چنین گفت که سازمان ها باید در فعالیت های خود به ارزش ها و هنجارهای پذیرفته شده از سوی جامعه احترام گذاشته و آنها را رعایت کنند. همچنین عدالت و انصاف را برقرار کنند. مسئولیت پذیری اخلاقی در بر گیرنده فعالیت هایی است که ضرورتاً توسط قانون تعریف نشده است بلکه انتظار می رود

تربیت نسل آینده ورزشکاران کشور ایران، به عنوان یکی از زمینه های فعالیت خود، توجه کند و برای تحقق این امر زمینه های مناسب را در برنامه های خود قرار بدهند. در این زمینه پیشنهاد می شود که با اقداماتی مانند سرمایه گذاری در ورزش پایه، اجرای طرح های استعدادیابی، توسعه اماکن ورزشی، تعامل بیشتر با ذینفعان، تدوین و انتشار منشور حقوقی ذینفعان فدراسیون، توسعه مسائل اجتماعی، برگزاری کارگاه های آموزشی و توسعه آموزشی، همکاری با رسانه های جمعی جهت ارتقا ورزش دانش آموزی، در نظر گرفتن جایزه سال از سوی فدراسیون ورزش دانش آموزی زمینه توسعه مسئولیت اجتماعی در ابعاد اقتصادی، اخلاقی، قانونی و بشر دوستانه را در فدراسیون و بخش ورزش دانش آموزی فراهم نمایند.

تدوین قوانین و مقررات و تأکید بر اجرای این قوانین مقررات دارد تا بدین شکل با رعایت اصول و قواعد خاص بتواند مسئولیت پذیری بیشتری را در سازمان ایجاد کند، زیرا اهمیت مسئولیت پذیری و رعایت قوانین و مقررات به واسطه درگیر بودن با دانش آموزان در این سازمان بیشتر از هر سازمان دیگری احساس می شود. مسئولیت اجتماعی در هر سازمانی پیامدهای خاص خود را دارد و سازمان های مختلف می توانند بر حسب وظایف و فلسفه وجودی خود مسئولیت های اجتماعی متنوعی را دنبال کنند. ابعاد مسئولیت اجتماعی می تواند حاوی نکات و نتایج مهمی برای سازمانها باشد، و مدیران سازمانها می توانند با توجه به آنها نسبت به مسائل اجتماعی طرح و برنامه های خود را اجرا و بهبود دهند. از آن جایی که مسئولیت پذیری اجتماعی بخش مهمی از رشد اجتماعی افراد و سازمان هاست، پرورش روحیه ی مسئولیت پذیری اجتماعی نیز از اهداف اجتماعی مهم آموزش و پرورش هست. ضروری است که این جنبه در نظام آموزشی و ورزشی توجه بیشتری شود. همچنین با توجه به ضرورت و اهمیت مسئولیت پذیری اجتماعی، فدراسیون ورزش دانش آموزی به عنوان متولی کشف استعدادهای ورزشی دانش آموزان، رشد و پرورش و

REFERENCES

1. Shahini HA. Social respinsibility promotion alternatives among staff managers of Islamic Azad University Central organization. *Journal of culture management* 2011;5(4):116-23(persian).
2. Bessa Pereira C, Hastie P, Rosado A, Isabel M. Differences between sport education and traditional teaching in developing students' engagement and responsibility. *Journal of Physical Education and Sport*. 2020;20:3536-45.
3. Pot N, Schenk N, van Hilvoorde I. School sports and identity formation: Socialisation or selection? *European Journal of Sport Science*. 2014;14(5):484-91.
4. Statute of Amateur Sports Federations of the Islamic Republic of Iran (2009). Retrieved from Islamic Consultative Assembly Research Center: <https://rc.majlis.ir/fa/law/show/119275>
5. Ramachandran V. Strategic Corporate Social Responsibility: A 'Dynamic Capabilities' Perspective. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*. 2011;18:285-93.
6. Soltani MK, Goudarzi M, Ghahfarokhi AD, Ghahfarokhi EA. Presenting the model of social responsibility for sports celebrities. *Organizational Behavior Management in Sport Studies*. 2021;8(1):29-48(Persian).
7. Alavi S, Ghafari F, Honari H. Identification Dimension of Social Responsibility of Celebrities Athletes. *Sport Management Studies*. 2020;12(59):153-76(Persian).
8. Ghasemi H, Barekat G, Omidian F. Analysis of Social Responsibility Components of Education Staff (Case Study: Education in Khuzestan Province). *Journal of Educational Management innovations*. 2020;15(4):132-46(Persian).
9. Shahsavari Nik S, NaghshBand SS. A Model of Social Responsibility of Tehran's Esteghlal Sport-Cultural Club. *Strategic Studies on Youth and Sport*. 2021;20(51):309-26(Persian).
10. Valenzuela A, Sánchez E, Gómez-Mármol A, Sánchez-Alcaraz Martínez B, Vllora S. Personal and social responsibility development through sport participation in youth scholars. *Journal of Physical Education and Sport*. 2017;17:775-82.
11. Chung J. Social Responsibility in Sports: A Call for a Systematic Approach *Journal of Legal Aspects of Sport*. 2018;28(2):138-50.

12. Sobhaninejad M, AbNiki Z. A Survey of Attention to the Components of Social Responsibility in the Content of the Theoretical High School Curriculum in Iran in 2010-2011 New Educational Ideas 2013;8(1):16-59(Persian).
13. Hasasyeganeh Y, Barzegar G. Theoretical Foundations of Corporate Social Responsibility and Research Paradigms in Professional Accounting. *Management Accounting*. 2015;7(3):109-33(Persian).
14. Iman M, Jalaeian V. A survey on the Relationship between Social Responsibility and Social Capital Among the Young in Shiraz. *Journal of Applied Sociology*. 2010;21(1):19-42(Persian).
15. Freeman I, Hasnaoui A. The Meaning of Corporate Social Responsibility: The Vision of Four Nations. *Journal of Business Ethics*. 2011;100(3):419-43.
16. Silva P, Cooray R. Start Building Human Capital in Organizations through Corporate Social Responsibility – A Holistic Coaching Approach. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. 2014;159:753-8.
17. Mattila M. Corporate Social Responsibility and Image in Organizations: For the Insiders or the Outsiders? *Social Responsibility Journal*. 2009;5:540-9.
18. Iamandi I-E. Corporate Social Responsibility and Social Responsiveness in a Global Business Environment. A Comparative Theoretical Approach. *Romanian Economic Journal*. 2007;10:3-18.
19. McCarthy S, Oliver B, Song S. Corporate social responsibility and CEO confidence. *Journal of Banking & Finance*. 2017;75:280-91.
20. Carroll AB. The pyramid of corporate social responsibility: Toward the moral management of organizational stakeholders. *Business Horizons*. 1991;34(4):39-48.
21. Chen W, Zhou G, Zhu X. CEO tenure and corporate social responsibility performance. *Journal of Business Research*. 2019;95:292-302.
22. Geva A. Three Models of Corporate Social Responsibility: Interrelationships between Theory, Research, and Practice. *Business and Society Review*. 2008;113:1-41.
23. Kucukusta D, Mak A, Chan X. Corporate social responsibility practices in four and five-star hotels: Perspectives from Hong Kong visitors. *International Journal of Hospitality Management*. 2013;34:19-30.
24. Lawande N. Importance of Social Responsibility: An Employee Standpoint. *International Journal of Innovative Technology and Exploring Engineering*. 2019;8(11):274-9.
25. Hamidi M, Rajabi H, Ghahfarokhi EA, Zadeh MZ. Designing Strategic Plan for Student Sport Federation of Iran. *Research on educational sport*. 2018;6(14):67-92(Persian).
26. Ahmed R, Streimikiene D. Environmental Issues and Strategic Corporate Social Responsibility for Organizational Competitiveness. *Journal of Competitiveness*. 2021;13:5–22.
27. Inoue Y, Havard C. Sport and disaster relief: A content analysis. *Disaster Prevention and Management: An International Journal*. 2015;24:355-68.
28. Marzlin M, Subramaniam N, Cooper B, Dellaportas S. Accounting academics' teaching self-efficacy and ethics integration in accounting courses: A Malaysian study. *Asian Review of Accounting*. 2017;25:148-70.
29. Montazeri A. Modeling social responsibility and fans' attitudes toward the team in the sports industry.: Mashhad Ferdowsi University(Persian); 2017.
30. Sharifian E, Khalili S. The Comparison Social Responsibility Components of Sport Companies' Point View Of Physical Education Students. *Journal of Sport Management and Beavioer* 2017;11(22):29-48(Persian).
31. Goudarzi M, Shojaei A. Presenting a model for developing the social responsibility of elite female athletes in cyberspace with an emphasis on Instagram. *Organizational Behavior Management in Sport Studies*. 2021;1(29):67-86.